

**Placcaet ende ordonnantie opt stuck vanden opheve vande
generale ende gemeene middelen by den Staten van Hollant
ende West-Vrieslandt bewillicht : innehoudende mede verbodt
mette vyanden, oft opter vyanden landen te handelen**

<https://hdl.handle.net/1874/9395>

PLACCAET

26
Ende Ordonnantie opt
stuck vanden ophewe vande generale ende ge-
meene middelen by den Staten van Hollandt ende
West-Vriesslandt bewillicht / tot onder-
stant vande ghemeene saecke.

Innehoudende mede verbodt mette vyanden, oft
opter vyanden Landen te handelen,

IN s'GRAVEN-HAGHE,
By Aelbrecht Heyndicksz. Ordinaris Drucker der
Heeren Staten s'Lants van Hollandt.

ANNO 1598.

De Ridderſchay / Edelen ende ſte-
den van Hollandt / en Weſt-Vriellant / Reſpreſente rende
de Saten der ſeluer Landen: Allen den gheenen die deſe
jeghenwoozdighe ſullen ſien oft hoozen leſen / Saluvt.
Alſoo tot beſchermeriſſe der ghebuerde Landen / we-
derſtant banden Vpandt / ende omme te verballen d' on-
coſten vander Voologe / vooz al daerinne voozſien moet

worden / dat de gheemeene middelen daer toe by gheemeen conſent inghe-
willicht / met alſulckē authozitept / ordze en goede opſicht in treyn gebzocht
ende ghehouden moghen worden / dat alle frauden ontrouwigheden ende
onbehoorzijckhe pziartijcken / die tot noch toe ghepleecht moghen zyn / ende
vozder ghepleecht ſouden moghen worden / met ſware ſtraffen ende pepniē
wechgheſenomen zijnde / d' Ingeſeten vande vooznoemde Landē daer dooz
van veel andere laſten gebzijt mogen blijuē: En dat omme daerinne goede
reghelē en ordze te ſtellen / hooch-noodich is dat den opheue der ſelver ghe-
meene middelen / of dooz verpachtinghe / of collectatie ten meeſten dienſte
alomme inde voozz Landen op eenen eenparighen voet geſchiede / ende de
penninghen daer af commende / ter gheemeene deſenſie verſtreckt worden /
Waerinne tot noch toe veel ongereghelcheden ende faulten zyn ghepleecht /
ſo dooz commuventien / diſſimulatie ende compoſitie by dē Collecteurs en
Pachters daerinne gebzuyt: als oock dooz dien dat ſoo wel d' Ingeſetenen
deſer Landen / als d' Wreheemſche / by alle liſtige pziartijcken gearbevt heb-
ben om de betalinge van gemeene middelen te ontgaen / tot groote bermin-
de ringhe vande ſubſidien die tot gheemeene deſentie daer wt getrocken sou-
de moghen worden / twelck verdoozſaecht heeft dat eenighe extraozdinariſ
middelen tot meerder beſwaeruiſſe vanden Landen gebzuyt hebben moe-
ten werden: Dat oock tot meermalen den eenparigen opheue vande voozz
middelen verhindert / en de diſpoſite ouer dē penningē daer van proceſeren-
de niet en is ghedaen getweeft als naer beſhooren: Alles tot groot intereſt en
nadeel vande gemeene ſaercke / twelck in deſen hooch-bzingenden noot lan-
ger niet en mach worden getolereert. **S O O J S T** / dat wy op alles rijpe-
lijck gelet / ende goede inſicht genomen hebbende / by advijſe vanden Ouer-
luſchtigen hooch-gebooren Voort / Graef Mauritz van Naſſu / Stadthou-
der generael ober Holland / Zeeland ende Weſt-Vriellant / gheoordonneert /
belaf en bevolen hebben / ordonnerē / belaſten en bevelen by deſen / allē Of-
ficiere / ende Magiſtraten vanden quarteren / ſteden en leden van dien / En
allen anderē van wat ſtate / qualitept ende conditie die zyn / hem niet te on-
derwinden in eniger manieren te belettē / verhindereu oft verachten den
eenparighen opheue van alſulckē middelen en contributie / als inde voozz
Pzobincie tot noch toe zyn opgheſtelt ofte inghewillicht / of noch opgheſtelt
oft in negewillicht ſullen mogen worden / en die tot ſubſidie vander gemeene
ſaken / tzy by collectatie of verpachtinge geheuen worden / of namael gehe-
ven ſullen moghen worden / tzy op te naem en by ſozme van Impoſten / Ac-
cijſen / Ongelden / ofte andere hoedantige die ſouden mogen weſen / of in wat
manieren die geheuen mogen werden / nochtē den ſelven opheue te verhin-

deren of beletten directelijck of indirectelijck ofte den Pachters ofte Collecteurs der selven int ghenieten ende ontfangen vant' gene hen verpacht ofte te collecteren belast is/eenige verhinderinge oft beletth te doen/ ofte gedogen gedaen te worden by peyanden: Maer ter contrarien den selven Pachters en Collecteurs niet hare aucthoriteyt assistere int volbringē van hare last/ Op peyne dat de gene die hier tegens yet sullen doen / niet tegenstaende het pzetert van haer ampte ofte officie daer inne sy zijn / in haer prive naem te holdoen alle de schade en interesten die de ghemeene saecke daer dooz lijden sal/ende voozder arbitralijcken gestraft en ghemulcteert te wordē als naer gelegentheyt der saken behonden sal worden te behooren. Verbben voozts verboden en geinterdicert/Verbieden ende interdicere by desen alle so wel Angescenen der voozs Landē als Wtheemische inde selue Landē frequenterende/ ooc alle Crichcluyden/hare Divandiers ende Soctelaers/ daer by speciale titule ofte andere Ordonnantie egheen contrarie vyzdomme hem expresselick toeghelaten en is) eenige goederē ofte warē/hoedanich die zijn/ te verhandelen/ gebuycken/ inne te slaen. slijten oft consumerē/ sonder daer van het volle en geheele recht der voozs / en gemeene middelen na de generale en particuliere Ordonnantie/daer op gemaect/aendē Pachter oft Collector betaelt te hebbē/Op peyne vooz d'eerste repse vātwee hondert pondē van xl.groeten t'ponr:En dat den genen die by contrabettie ofte compositione t'voozs recht int geheel niet en sal hebben betaelt/egene neeringē binne de voozs Landē en sal mogen doen binne t'haers/op gelijckie peynen/en ooc dat sy geē ampt oft officie binnen gelijcken tijt inde voozs Landen en sal mogen bedienen/op peyne als bovē:vooz die tweede repse op peyne van vier-hondert pondē / en binne de twee jaren egeen neeringē te mogen doe/ oft eenich ampt ofte officie bedienen/op gelijckie peynen van vier-hondert pondē. Sonder dat peimant de voozs peyne sal mogen ontgaē/oft daer van excusabel wesen onder pzetert dat by zijne Hupsrouwe/ Facteur/Dienaer oft peimant van zijne familie buyten zijn wetē de voozs contrabettie soude wesen gedaen/ten ware merckelijcken blecke dat de Facteurs/Dienaers/ oft peimant vande familie buyten wete van zijn Meester sulcx gedaen hadde/en dat de Meester oft Vronwe overleberde den Dienaer oft Paecht die sy seggen sullen de fraude gepleecht te hebben: In welckē geballe de voozs Facteurs/Dienaers/en andere defraudateurs daer vā by opēbaer geesselingē sullen worden gestraft: En soo wie bebooden sal worden vooz de derdemale dese contrabettieert te hebbē sullen verbeurd ses-hondert pondē/ en daerenboven als de voozs Landē onnut en vanden van zgemene bestēten eewigen dagen wt alle de voozs Landen gebannē worden. En sal niet-temin in allen geballe jegens den genen die de voozs goederen / waeren oft rooymanchappē innegedaē/verboert/oft verwocht hebbē in eenige hupsen/kielers/pachhupsen/oft in hare sehepē/ op hare wagens karrē oft anders geladen hebbende/geporedeert worden tot confiscatie van hare schepen/wagens/preedē/en andere gereetschap/sonder eenige diffimulatie/ten waer dat de Schippers by dē Cooplidē oft epgenaers vande goederē behoortlicke billetten volgende de Ordonnantie waren gelebert / van eenige soeten van rooymanchappē die in pakken oft balen geslotē zijn/en dat de

fraude ware gepleecht inde quantteyt of qualiteyt van de innegeladē goe-
 deren/ In welcken gevalle de Schippers sullen mogen volstaen mits sich
 purgende by eede dat sy van de fraude niet en hebben gewet: En in ghe-
 lijcke pepnen sullē successiue verballē alle Pachters en Collecteurs die met
 eenige personen directelijc oft indirectelic sullē accorderen oft composeren
 onnue min vant boozsz recht van de generale middelen t'ontfangen dan de
 Ordonnantie inhoudē: sonder dat de selve hē met eenige last of bevel van
 den Magistraten sullen mogen excuseren. Ork' mede sullē inde boozsz pep-
 nē verballē alle Grossiers van Wijnen/ zude oft wolle Laeckenen/ Zout/
 Zeyp/ Zouwers/ Bierstokers/ Panneliēdē Zeypheders/ en alle andere die
 (onder t' d'ersel van dat sy hen dzagē als Grossiers) den byzdom van hare
 kelders oft winkelen genieten/ indien sy bevonden worden eenige goederē
 daer van eenige subsidie/ t'zj van Accijse oft Impost wert getrocken / byde
 clepne mate ofte gewichte vercocht/wtgesleten oft wtgelevert te hebbē. En
 onnue te bette boozcommen de frauden tot noch toe ghepleecht/ Soo wort
 verboden en geinterdiceert dat niemant wie sy sy/en sal mogē Wynē ver-
 roopen h'zouwē/ Biersteliē/ Bier-vercoopen/tappen oft eenige andere nee-
 ringe van Wijnen oft Bieren doen inde steden of ten plattē lande/ ten sy hy
 eert en alvooren in handē vanden Officier/ in presentie van de Magist' aet
 vande plaetse van zijne residentie daer toe collegalicter vergadert/ hebbe ge-
 daē dē eedt dat sy in alles/ so veel hem aengaet/ sal observerē/ en by den zij-
 nen doen observeren de Ordonnantien op te gemeene middelen gemaect/ en
 dat sy niet en sal frauderē ofte doen frauderē dē Impost op elckespecie ge-
 stelt/directelic oft indirectelic/ Op pepne van te verbeurē een boete van ses
 gulden sbaechs als sy bydē Pachter of Officiers des vermaet zijnde/ sullen
 bevondē worden sonder dē boozsz eedt hare neeringe geexerceert te hebbē.
 En op dat de onderfaten door de macht en authoziteyt vā eenige Pachters
 niet en worden verhoert ofte verdzucht/ Soo wort booztaen verboden dat
 d' Officiers/ t'zj Baluwē/ Schoutē/ Proffatē/ Bentmeesterz van tgemeen-
 Lant/ inden steden hen niet en sullen verbozder eenige gemeene middelen
 te pachten oft in eenige pachts paert of deel te hebben/directelick oft indi-
 rectelic/ sonder haren staet en officie eerst verlaten te hebbē / Op pepne van
 nietter daet van haren staet en officie te verballē en dat selve vacant ende
 jmpetrabel sal wesen inden contrarie bevonden wort sy hem ghepleecht te
 zijn/ gemerct dier gelijcke Officiers sich behoore neutrael te houdē/ tot booz-
 stant van s' Lants gerechtigheyt/ en ooc om opficht te houdē/ dat niemant
 en worde vercozt: En tē platten lande sullen d' Officiers hen diesaengende
 regulere/ volgende den last die byde Gecommitteerde op de verpachtinghe
 sal gegeven worden. Alle welcke pepnen/ cozzectien en straffen geexerceert
 sullen worden niet alleen jegens den genen diemen bebindē sal op der daer-
 int frauderē vande boozsz gemeene middelen/ maer sal binuen den tijt van
 een jaer daer naer/ t'zj of by confessie oft kennisse van getuygen van contra-
 dentie van desen blijcke/ verbolch en executie vande boozsz pepnen/ cozzec-
 tien en straffen/ sonder eenige dissimulatie worden gedaē. En obermits mē-
 dagelic bevint dat verschepden goederen op seer hzeemde maniere worden
 gepaect en verhoert hupten de gewoonlicke maniere vande cooymanschap

pen en handelingen der selver / twelck tot geenens anderen eynde en geschiet
dan om t'Land te frauderen vande behoorzlicke subsidien / en eenighe anders
onbehoorzlicheden bedectelic te plegen en bedrjuen : So verbieden wy ooc
stricteelick dat niemant van wat staet oft conditie hy sy / hem vooztaen en
verbodzere eenighe goederen / waren oft coopmanschappen / hoedanich die
mogen wesen / daer van Inposten / Accijsen / oft andere gemeene middelen
van contributie tot behoefte vanden Lande worden betaelt / te pakken / in-
nessaen / oft eenichsins te doen in eenige andere vaten / pakken / tonnē / man-
den / koozen / kisten oft eenigerhande andere sozme dan maniere ordinaris
vande coopmanschappe is mede - hzengende / tē ware tselve dē Pachter oft
Collecteur vande plaerse daer tselve geschiede / en daer deselve aengebzocht
wordt / gheadverteert wordt alee de selue packinge / inslaginge / verboerin-
ge / oft opdoeninge respectie geschiede / Op te verbeurte van alle de goede-
ren / waren en coopmanschappen die anders sullen werden gepact en inne-
gellagen / en daerenbouen / opte verbeurte van t'dobbele vande waerde van
dien. Omme t'welck te moghen ontdecken / alle Officiers / Pachters / Col-
lecteurs / Chertcers en andere daer toe respectie gecommittteert / sullen ver-
mogen in ysentie van twee geloofweerdighe getupghen / de paken / vaten /
tonnen / kisten ende koffers te openen / so dickwils als sy eenige merchelike
suspectie van tgene voozsz is / sullen hebben. En ouermidts men dadelic heeft
bevondē / dat de voozgaende Placcaten en Ordonnantie ten eynde en in ge-
lijckie saken als dese gemact / niet behoorzlic zijn geobserveert / en dat de selue
eensdeels zijn tmegebroken vooz sleppicheyt oft onachtsaehyeyt vā sonni-
gen Officiers / oock ouermidts eentighe van dien verstonden sulcx t'stuck van
haerlieder officie niet te betreffen. Soo hebben wy allen Officieren / tzy van
wat steden / quartieren oft dorpen / oft hoedanige die souden mogen wesen /
geordonneert en opten eedt hy henlypden int stuck haeder officie gedaen be-
last en bevolen / Belasten en bevelen den selvē wel scherpelick mit doesen / dat
slypden den ophebe vande gemeene middelen vooztaen sullen helpē hant-
houden en voozderē / in alder manieren hen moghelick zijnde / en dat doende
d'Ordonnantie daer op gemact en noch te maken en oock t'inhouden van
desen te onderhouden en doen onderhouden / achtervolgen en executeren / de
Contraventeurs achterhalen en straffen / sonder pemandē tzy Edel oft On-
edel / Pachter / Collecteur / oft hoedanige die soude mogē wesen / desen Plac-
cate oft de voozsz Ordonnantie contravenierende / t2 doē oft laten doē eenich
berdzach / comittentie oft enige simulatie oft dissimulatie daerinne te ghe-
bruycken / oft gedoogen daer inne gebruyct te worden directelick oft indie-
rectelick / doende dē Pachters en Collecteurs alle hulpe en assistentie / so die-
maels sy des versocht sullen worden / in alle tgene daer toe sy van s'Landes
wegen / achtervolgende de Placcaten en Ordonnantien gherechtelick sullen
moghen wesen / sonder des te wesen weggerich oft in ghebreke in eenigher
manieren / sonder oock van eenighe boete met pemandē te composeren ofte
quijtscheldingē te doē : maer ter contrarie doende alle executie der selver opt
spoedichste voleyndigē en wtrichten / Op peppe van metter daer te verbal-
lē van haren staet en officie / en dat den seluen sal wesen vacant en impetra-
bel / en daerenboven arbitralick gheozrigert te worden naer ghesentheyt
van

vander sake. Gebieden oot alle Secretarisen en haer geswoozen Clercken/
 alle gheswozen Boden en Dienaren van Justitie/tzp van steden/quartier
 oft doopen dat die zijn/ralen tijde des byden Dachters oft Collecteurs ver-
 socht zynde/de selue r'assisteret/tzp int nemme va eenige kennissen/bekeur-
 inge/peplingen/executie en ander sijn/en dit al tot haren redelijken salarise-
 ren/Alles mede opte verbeure van haren ampt en officie/ en arbitrale coz-
 rectie. En omme alle Officiers/en allen anderen eghcen Officiers wesende/
 te meer te verwecke tot goede de buoir en officie int straffen vade contrave-
 tuers/en op alles goede opsichte te houden: So sullen vooztaen alle boeten
 en bzeucken tegen den selven Contraventours/tzp Dachter oft anderen ge-
 statueert/mitsgaders de confiscatien van schuyten schepen/wagens/yaer-
 den/coopmanschappen en goederen / oock alle boeten en bzeucken ghestelt
 inde particuliere Ordonnantie geapliceert en bekeert wordē / vooz r'een
 derden deel van tgene daer van supbers (de costen affghetogen) coempt ten
 behoeve vande gemeene saecke en den armē half/en half gelijcke derden deel
 vooz denaenbzeughet/tzp Dachter/Collecteur oft andere niet culpabel we-
 sende/en de Dachter/half en half/en tresterende derde deel tē behoeue vande
 Officier ofte deurwaerder by den welken de executie wert gedaen/ Twelck
 ooc plaetse hebben sal in alle boeten inde Ordonnantie begrepen / ten ware
 specialijck anders by eenige Ordonnantie geordonneert ware/wtgefondert
 de goederen/waren/coopmanschappen die by eenige schepen van Orzologe/
 oft andere in besoldinge van den Lande wesende/aengehaelt en ingezocht
 sullen worden / de welcke gheapliceert ende bekeert sullen werden/ nae de
 Ordonnantie opt stuck vande Admiraltiept / ende andere saken van Orz-
 loge alreede gemaect en noch te maken. En ten eynde dattet inhouden van
 desen alommen onderhouden mach worden/en niemant daer van inguoz-
 ant en pzetendeert: Ontbieden en bevelen by allen Officieren ende Magi-
 straten/dat sy dese jegenwoozdige alomme doen en late publiceren/daer mē
 gewoonlich is publicatie te doen. Bevelende voozts de Presidentē en Lup-
 den vanden Gade/den Advocaet Fiscael/ en Procureur generaels / en allen
 anderen Officieren en Justicieren der vooz Landen respectivelck/en elck
 van hem in zijnen regard/op de privatie van haer Officien / mitsgaders
 allen anderē en pegelick diet aengae mach/opte pepne en boeten bobē ver-
 haelt den inhout van desen naer te comen / en onverbzeekelic t'onderhou-
 den/doen naer comen en onderhouden in al zijnen poincten en articulen/Al-
 so totten dienste vande Landen/en behozderinge der ghemeene saecke sulck
 wozt verepscht/ende by noodich behonden hebben te geschieden. Ghghe-
 ben in Sgraven Haghe onder onsen Zegel den seven den Martij/int Jaer
 ons Herren dupsext vijfhondert acht-en-tneghentich.

Ter Ordonnantie vande Staten...